

ОГЛЯД НОВІТНЬОЇ ЮРИДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ПУБЛІКАЦІЇ ВИДАВНИЦТВА КЕМБРИДЖСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ З ПОРІВНЯЛЬНОГО КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА¹

Видавництво Кембриджського університету (Cambridge University Press) було засноване у 1534 р. указом короля Генріха VIII. Перші книги були опубліковані ним у 1584 р. За чотири століття свого існування видавництво випустило багато праць відомих вчених і літераторів. У видавництві Кембриджського університету друкувалися поет і мислитель Джон Мільтон, фізик та астроном Ісаак Ньютон, філософ та математик Бертран Рассел, астрофізик та космолог Стівен Хокінг.

Видавництво Кембриджського університету найстаріше у світі і друге за величиною у світі університетське видавництво після видавництва Оксфордського університету. У видавництві працюють більше тисячі осіб, а його філії та представництва є в США, Австралії, Латинській Америці, Африці, Азії та практично у всіх країнах Європи.

Cambridge University Press є структурою Кембриджського університету – це один із провідних університетів та дослідницьких центрів світу. Він був створений у 1209 році і є другим за старшинством після Оксфордського університету у Великій Британії та одним із найстаріших європейських університетів. 80 осіб із числа вчених, які працювали у Кембриджі, удостоїлися Нобелівської премії. Це більше, ніж у будь-якому іншому університеті світу. Кембридж – це місце, де студентам надається можливість здобути унікальну освіту та досвід. Не дивно, що молодь приїжджає сюди з усього світу. У наші дні Кембриджський університет – це цілий комплекс різних установ, найважливішими з яких є власне коледжі, Видавництво Кембриджського університету та Кембриджський екзаменаційний синдикат.

Видавництво Кембриджського університету – некомерційна організація, її доходи використовуються лише для розширення видавничої діяльності. Воно управляється Синдикатом Кембриджського університету – незалежним колегіальним органом, який складається з провідних професорів, які регулярно зустрічаються для обговорення підготовлених до друку видань. За Статутом, метою Видавництва є «накопичення, розвиток, збереження та поширення знань з усіх дисциплін як усередині університету, так і за його межами».

Програма публікацій Видавництва Кембриджського університету включає майже всі академічні дисципліни і охоплює всі рівні освіти від спеціальної наукової монографії до матеріалів, призначених для використання у початковій школі. Однією з пріоритетних сфер діяльності видавництва є створення високоякісної довідкової літератури, словників та енциклопедій, багато з яких переносяться на електронні носії. Іншим найважливішим напрямом діяльності видавництва є публікація підручників англійської мови, які включають багаторівневі навчальні курси, самовчителі, матеріали для підготовки до складання міжнародних іспитів з англійської мови. Важливу частину видавничої програми складають серії підручників, написані лекційними курсами провідними професорами західних університетів.

¹ Огляд підготовлено доктором юридичних наук, професором кафедри права Університету імені Альфреда Нобеля Н.В. Бочаровою та за участю старшого викладача кафедри права Університету імені Альфреда Нобеля Ю.С. Палеевої.

Принципами видавничої політики Cambridge University Press є «повна відданість академічній досконалості», збалансованість комерційних та наукових вимог, об'єктивність на неупередженість. Як зазначається на офіційному сайті Видавництва, «як провідний видавець наукових журналів і книг, Cambridge University Press прагне відповідати високим стандартам етичної поведінки на всіх етапах процесу публікації. Ці рекомендації окреслюють обов'язки видавництва Cambridge University Press, авторів, рецензентів і редакторів щодо етики видавничої діяльності»².

У Видавництві Кембриджського університету виходить навчальна та наукова література зі спеціальних галузей знання, у тому числі з правознавства. Академічний контент від Cambridge University Press розміщений на спеціальній онлайн-платформі Cambridge Core. Тут можна знайти цінну корисну дослідницьку та академічну інформацію, яка охоплює понад 1,8 мільйона журнальних статей і близько 46000 книг.

Серед правничих видань Видавництва помітну питому вагу займають публікації з конституційного права, багато з яких отримали світовий розголос і стали класикою сучасної юридичної думки.

Тенденцією останнього часу є підготовка тематичних серій досліджень, присвячених актуальним проблемам конституціоналістики. Поміж них серії *Глобальне право* і *Порівняльне конституційне право та політика*.

Серія *Глобальне право (Global Law Series)*³ формується інтернаціональним складом загальної редколегії, до складу якої входять Мораг Гудвін (Тілбурзька юридична школа), Рендалл Лесаффер (KU Leuven і Тілбурзький університет), Девід Нелькен (Королівський коледж Лондона), Хан Сомсен (Тілбурзька юридична школа). Книги серії пропонують унікальний погляд на те, як глобалізація радикально змінює вивчення, дисципліну та практику права. Ця серія містить інноваційні публікації, у яких досліджуються ті норми права, які стають глобальними у своєму застосуванні, а також визначають новітню взаємозалежність і взаємодію різних правових систем.

Серія *Порівняльне конституційне право та політика (Comparative Constitutional Law and Policy)*⁴ пов'язана з проблематикою сучасної інтелектуально активної галузі правознавства (порівняльним правом), яка охоплює все більш широкий спектр підходів і методологій. У цій серії зібрані аналітично інноваційні та фактологічно обґрунтовані роботи дослідників порівняльного конституціоналізму. Книги серії містять теоретичні дослідження окремих конституційних юрисдикцій, порівняльні дослідження з конституційного права та його інститутів, а також редаговані збірки оригінальних есе, які відповідають на складні теоретичні та емпіричні питання в цій галузі. У редколегії серії вчені зі світовим ім'ям – Том Гінзбург (Чиказький університет), Закарі Елкінс (Техаський університет, Остін), Ран Гіршль (Техаський університет, Остін).

Редколегія журналу «Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Право» пропонує читачам більш докладну інформацію про зазначені видання, які характеризують новітні тенденції і напрямки конституційно-правових досліджень за кордоном.

² Cambridge Core. Ethical standards. URL: <https://www.cambridge.org/core/about/ethical-standards>

³ <https://www.cambridge.org/core/series/>

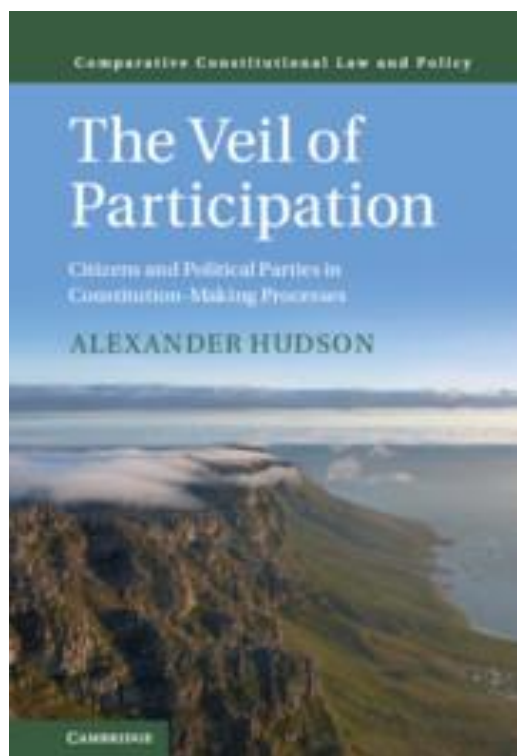
⁴ <https://www.cambridge.org/tr/academic/subjects/law/series/comparative-constitutional-law-and-policy?&page=2>

Yap, P., & Lin, C. (2021). *Constitutional Convergence in East Asia* (Comparative Constitutional Law and Policy). Cambridge: Cambridge University Press, doi: 10.1017/9781108923422, 250 p.

Яп П., Лін Чіен-Чі. Конституційна конвергенція в Східній Азії. Кембридж: Вид-во Кембриджського університету, 2021. 250 с.

Книга відкриває нову сторінку для порівняльного конституційного дослідження в Азії, даючи новаторський політичний аналіз конвергенції конституцій, розроблених у Гонконгу, Південній Кореї та Тайвані. Автори припускають, що насправді існує значна подібність між конституційною практикою Тайваню, Південної Кореї та Гонконгу щодо використання доктрин структурованої пропорційності та інноваційних засобів судового захисту. Книга є важливим внеском у наше розуміння як азіатського конституціоналізму, так і моделей конституційного запозичення та конвергенції в цілому.

Hudson, A. (2021). *The Veil of Participation: Citizens and Political Parties in Constitution-Making Processes* (Comparative Constitutional Law and Policy). Cambridge: Cambridge University Press, doi: 10.1017/9781108878685, 280 p.

Хадсон А. Завіса участі: громадяни та політичні партії в конституційних процесах. Кембридж: Вид-во Кембриджського університету, 2021. 280 с.

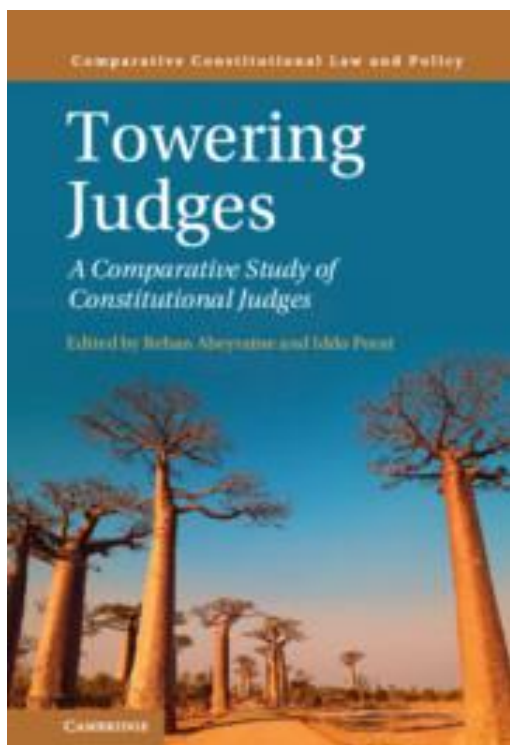
Участь громадськості є важливою частиною конституційних процесів у всьому світі, але ми дуже мало знаємо про те, якою мірою участь впливає на конституційні тексти. У книзі автор пропонує систематичне вимірювання впливу громадської участі в трьох часто цитованих випадках – Бразилії, Південній Африці та Ісландії – і запроваджує теорію партійно-посередницької участі громадськості. Він стверджує, що участь громадськості має обмежений потенціал впливу на текст конституції, але ефективність участі залежить від політичного контексту. Сила партії є ключовим фактором.

Tushnet, M. (2021). *The New Fourth Branch: Institutions for Protecting Constitutional Democracy* (Comparative Constitutional Law and Policy). Cambridge: Cambridge University Press, doi: 10.1017/9781009047609, 186 p.

Тушнет М. Нова четверта гілка: інститути захисту конституційної демократії. Кембридж: Вид-во Кембриджського університету, 2021. 186с.

Конституції двадцятого першого століття зазвичай включають нову «четверту гілку» влади, групу інституцій, відповідальних за захист конституційної демократії, включаючи органи управління виборами, антикорупційні агентства та офіси омбудсмена. Ця книга пропонує першу загальну теорію четвертої гілки; у світі, де управління здійснюється через політичні партії, ми не можемо бути впевнені, що традиційних трьох гілок влади достатньо для збереження конституційної демократії. Четверта – галузеві інституції можуть, концентруючи в собі відмінні форми експертних знань, розгортати цей досвід ефективніше, ніж традиційні гілки.

Abeyratne, R., & Porat, I. (Eds.). (2021). *Towering Judges: A Comparative Study of Constitutional Judges* (Comparative Constitutional Law and Policy). Cambridge: Cambridge University Press, doi: 10.1017/9781108879194, 350 p.

Високі судді: Порівняльне дослідження конституційних суддів / за ред. Р.Абейратне та І.Пората. Кембридж: Вид-во Кембриджського університету, 2021. 350 с.

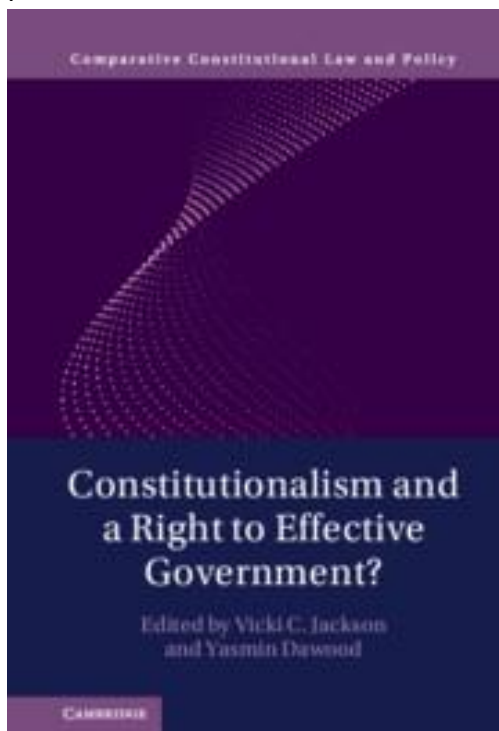
Пропонуються дослідження нової теми в порівняльному конституційному праві: високих суддів. У томі розглядається робота дев'ятнадцяти суддів із чотирнадцяти юрисдикцій, кожен з яких вирізнявся окремо серед своїх колег-суддів і мав унікальний вплив на траєкторію конституційного права. Розділи запитують: що робить високого суддю; які передумови сприяють або перешкоджають появі високих суддів; наявність високих суддів позитивно чи згубно для конституційних систем; чим високі судді відрізняються від однієї юрисдикції до іншої; як політичні та історичні події пов'язані з цим явищем.

Negretto, G. (Ed.). (2020). *Redrafting Constitutions in Democratic Regimes: Theoretical and Comparative Perspectives* (Comparative Constitutional Law and Policy). Cambridge: Cambridge University Press, doi: 10.1017/9781108885287, 264 p.

Переробка конституцій у демократичних режимах: теоретичні та порівняльні перспективи / за ред. Г. Негретто. Кембридж: Вид-во Кембриджського університету, 2020. 264 с.

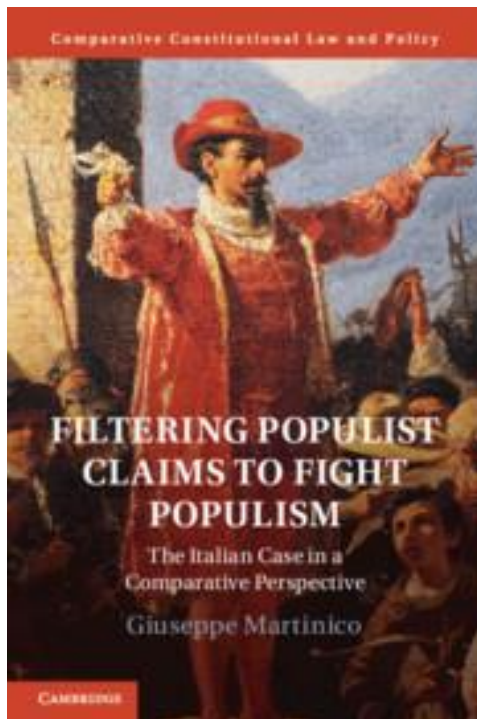
Зростаюче суспільне невдоволення ефективністю та якістю багатьох сучасних демократій робить їх вразливими до народного тиску з метою глибокої трансформації або заміни своїх конституцій. Однак систематичних наукових дискусій щодо правових і політичних проблем, які ці події створюють для демократичних принципів і практики, мало. У цій книзі, створеній спільними зусиллями юристів і політологів, ці проблеми аналізуються з міждисциплінарної та порівняльної точки зору. Автори заповнюють теоретичний вакуум, досліджуючи можливість того, що конституції можуть бути замінені в рамках демократичного режиму, одночасно досліджуючи умови, за яких ці процеси є більш сумісними або менш сумісними з демократичними принципами.

Jackson, V., & Dawood, Y. (Eds.). (2022). *Constitutionalism and a Right to Effective Government?* (Comparative Constitutional Law and Policy). Cambridge: Cambridge University Press, doi:10.1017/9781009158541. 262 p.

Конституціоналізм і право на ефективний уряд? / за ред. Вікі С. Джексон, Ясмін Дауд. Кембридж: Вид-во Кембриджського університету, 2022. 262 с.

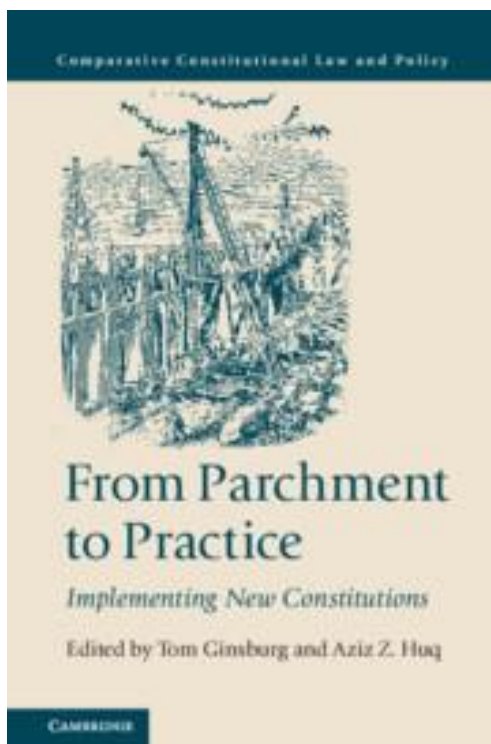
У книзі досліджується «ефективне правління» як право, принцип, обов'язок та інтерес, розміщуючи питання управління в дебатах про негативний і позитивний конституціоналізм. Окрім нових концептуальних підходів до зв'язків між правами та врядуванням, том також пропонує нові погляди на державні установи, включаючи суди, законодавчі органи, виконавчі та адміністративні органи, а також ЗМІ та політичні партії.

Martinico, G. (2021). *Filtering Populist Claims to Fight Populism: The Italian Case in a Comparative Perspective* (Comparative Constitutional Law and Policy). Cambridge: Cambridge University Press, doi: 10.1017/9781108866156, 280 p.

Мартініко Дж. Фільтрація популістських претензій для боротьби з популізмом. Італійський випадок у порівняльній перспективі. Кембридж: Вид-во Кембриджського університету, 2021. 280 с.

Книга досліджує, як популісти при владі запозичують, використовують і маніпулюють категоріями конституційної теорії та інструментами конституційного права. Автор виходить за межі розгляду конституціоналізму та популізму як суто антитектичних, щоб глибоко зануритися у вплив популізму на діяльність деяких інструментів конституційної демократії.

Ginsburg, T., & Huq, A. (Eds.). (2020). *From Parchment to Practice: Implementing New Constitutions* (Comparative Constitutional Law and Policy). Cambridge: Cambridge University Press, doi: 10.1017/9781108767859, 250 p.

Від пергаменту до практики: імплементації нових конституцій / за ред. Т. Гінзбурга та А. Хука. Кембридж: Вид-во Кембриджського університету, 2020. 250 с.

За допомогою тематичних досліджень групи авторів розкривається комплекс проблем, які виникають після прийняття нової конституції. Усі нові конституції повинні керувати балансом або напругою між двома силами: прагненнями до соціальних і політичних перетворень, з одного боку, та вимогами збереження старих інтересів та інститутів, з іншого. Показаний мінливий характер конфліктів такого типу та різноманітні засоби, за допомогою яких вони врегульовуються, успішно чи ні.